

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

31.7.2009

B7-0000/2009

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatavate küsimuste B7-0000/2009 ja B7-0000/2009 alusel

vastavalt kodukorra artikli 115 lõikele 5

Kliimamuutus ja arengumaad seoses Kopenhaagenis toimuva Ühinenud
Rahvaste Organisatsiooni kliimakonverentsiga

Eva Joly
arengukomisjoni nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon kliimamuutuse ja arengumaade kohta seoses Kopenhaagenis toimuva Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimakonverentsiga

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja Komisjoni 20. detsembri 2005. aasta ühisavaldust Euroopa Liidu arengupoliitika küsimuses: „Euroopa konsensus”, eriti selle artikleid 22, 38, 75, 76 ja 105;¹
- võttes arvesse tegevuskava Agenda 21, Rio keskkonna- ja arengudeklaratsiooni ning teatist metsade säästva majandamise põhimõtete kohta, mille võtsid 3.–14. juunil 1992. aastal Rio de Janeiros (Brasiilia) toimunud ÜRO keskkonna- ja arengukonverentsil(UNCED) vastu enam kui 178 riigi valitsused, ning mille põhimõtteid kinnitati veel kord 26. augustist – 4. septembrini 2002. aastal Johannesburgis (Lõuna-Aafrika) toimunud ülemaailmsel säästva arengu tippkohtumisel (WSSD);
- võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) ja selle Kyoto protokollid;
- võttes arvesse ÜRO 8. septembri 2000. aasta aastatuhande deklaratsiooni, milles sätestatakse aastatuhande arengueesmärgid kui rahvusvahelise üldsuse poolt vaesuse kaotamiseks ühiselt kehtestatud eesmärgid;
- võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) liikmesriikide arengu- ja keskkonnaministrite poolt 4. aprillil 2006. aastal vastu võetud deklaratsiooni kliimamuutustega kohanemise integreerimise kohta arengualasesse koostöösse;
- võttes arvesse Aafrika ja ELi kliimamuutuste partnerlust kui osa esimesest tegevuskavast (2008–2010) ELi ja Aafrika ühisstrateegia rakendamiseks;
- võttes arvesse Indoneesias Bali saarel ÜRO kliimakonverentsil 2007. aasta detsembris vastu võetud Bali tegevuskava;
- võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) osaliste 14. konverentsi ja Kyoto protokollid osaliste koosolekuna toimivat konventsiooniosaliste neljandat konverentsi, mis toimus Poolas Poznanis 1.–12. detsembril 2008. aastal;
- võttes arvesse komisjoni 11. märtsi 2003. aasta teatist „Kliimamuutused arengukoostöö kontekstis” (KOM(2003)0085);
- võttes arvesse nõukogu 24. novembri 2004. aasta järeldusi ja kliimamuutust käsitlevat tegevuskava arengukoostöö kontekstis 2004.–2008. aastaks;

¹ ELT C 46, 24.2.2006, lk 1.

- võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2007. aasta teatist „Ülemaailmse kliimamuutuse piiramine 2 Celsiuse kraadiga. Edasine tegevuskäik aastaks 2020 ja järgnevateks aastateks” (KOM(2007)0002);
- võttes arvesse komisjoni 18. septembri 2007. aasta teatist „Ülemaailmse kliimamuutuste liidu loomine Euroopa Liidu ja kliimamuutustest enim mõjutatud vaeste arengumaade vahel” (KOM(2007)0540);
- võttes arvesse oma 21. oktoobri 2008. aasta resolutsiooni ülemaailmse kliimamuutuste liidu loomise kohta Euroopa Liidu ja kliimamuutustest enim mõjutatud vaeste arengumaade vahel¹;
- võttes arvesse komisjoni 28. jaanuari 2009. aasta teatist „Ulatuslik kliimakokkulepe – eesmärk Kopenhaagenis” (KOM(2009)0039);
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2009. aasta resolutsiooni ELi strateegia kohta ulatusliku kliimamuutuste kokkuleppe saavutamiseks Kopenhaagenis ja piisavate vahendite eraldamise kohta kliimamuutuste poliitika rahastamiseks²;
- võttes arvesse AKV–ELi parlamentaarse ühisassamblee 9. aprilli 2009. aasta resolutsiooni kliimamuutuse sotsiaalse ja keskkonnamõju kohta AKV riikidele³;
- võttes arvesse nõukogu 25. juuni 2009. aasta järeldusi keskkonnaaspektide arengukoostöösse integreerimise kohta;
- võttes arvesse OECD 2007. aasta aruannet pealkirjaga „Kliimamuutustega kohanemise arengualastesse koostöömeetmesse integreerimise tulemuste hindamine”;
- võttes arvesse valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) aruandeid ja eelkõige IPCC II töörühma („Mõjud, kohandumine ja haavatavus”) panust neljandasse hindamisaruandesse;
- võttes arvesse ÜRO arenguprogrammi 2007.–2008. aasta inimarengu aruannet „Võitlus kliimamuutuste vastu: inimestevaheline solidaarsus killustatud maailmas”;
- võttes arvesse Maailmapanga ja Rahvusvahelise Valuutafondi aruannet „Ülemaailmne seirearuanne 2008: Aastatuhande arengueesmärgid ja keskkond – kaasava ja jätkusuutliku arengu tegevuskava”;
- võttes arvesse OECD 5. märtsil 2008. aastal avaldatud keskkonnaproгноosi 2030. aastani;
- võttes arvesse ülemaailmse humanitaarfoorumi 2009. aasta mai aruannet “Inimtegevuse mõju aruanne – Vaikse kriisi läbilõige.”;
- võttes arvesse Rootsi juhitava kliimamuutuse ja arengu küsimustega tegeleva komisjoni 2009. aasta maikuu aruannet „Lünkade täitmine: katastroofiohu vähendamine ja

¹ P6_TA(2008)0491.

² P6_TA(2009)0121.

³ AKV-EL/100.383/09/lõplik.

kliimamuutusega kohanemine arengumaades.”;

- võttes arvesse komisjonile ja nõukogule 2. septembril 2009. aastal esitatud küsimust kliimamuutuse ja arengumaade kohta seoses Kopenhaagenis toimuva ÜRO kliimakonverentsiga (O-0000/2009 – B7-0000/2009, O-0000/2009 – B7-0000/2009);
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5 ja artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et arengumaad on kliimamuutusele kõige vähem kaasa aidanud, kuid seisavad silmitsi selle kõige tõsisemate tagajärgedega, kuna nad on geograafiliselt haavatavad, nad sõltuvad oluliselt primaarsektorist (põllumajandus, kalandus) ning nende infrastruktuur on kliimamuutuse mõjuga toimetulekuks piiratud;
- B. arvestades, et igal aastal põhjustab kliimamuutus üle 300 000 surma ning mõjutab tõsiselt 325 miljonit inimest, ning arvestades, et 2030. aastaks on need arvud tõenäoliselt enam kui kahekordistunud; arvestades, et ligikaudu 99% nendest surmajuhtumitest toimuvad arengumaades ning 98% inimestest, keda kliimamuutused oluliselt mõjutavad, elavad arengumaades;
- C. arvestades, et kliimamuutusest tulenev majanduskahju moodustab praegu üle 125 miljardi USA dollari aastas¹ ning 2030. aastal võib see ulatuda 600 miljardi USA dollarini aastas; arvestades, et arengumaad kannavad 90% sellest kahjust;
- D. arvestades, et kliimamuutuse tagajärjel on vaesunud juba üle 12 miljoni inimese ning 2030. aastaks on kliimamuutuse tagajärjel vaesunud inimeste arv kasvanud 20 miljoni võrra;
- E. arvestades, et kliimamuutus võib teravdada konflikte loodusvarade üle, kuna põllumaid jääb vähemaks, veepuudus suureneb, raadamine sageneb või toimub kliimast ajendatud migratsioon;
- F. arvestades, et tööstusriikidel lasub ajalooline vastutus kliimamuutuse eest ja nad on moraalselt kohustatud toetama arengumaade pingutusi kliimamuutuse tagajärgedega kohanemiseks; arvestades, et Kopenhaagenis toimuv ÜRO kliimakonverents on ülemaailmsete kõneluste viimane etapp, et saavutada õiglane ja tõhus Kyoto protokoll järgne kokkulepe vastavalt põhimõttele „saastaja maksab“;
- G. arvestades, et igasugune viivitus kindlate otsuste võtmisel mehhanismide kohta, mis on vajalikud kliimamuutuse põhjuste ja tagajärgede vähendamiseks, toob kaasa palju suuremad kulud; arvestades, et vaatamata vajadusele võtta arengumaades viivitamatult kliimamuutusi käsitlevaid meetmeid on kohandamis- ja leevendusmeetmed märkimisväärselt alarahastatud;
- H. arvestades, et iga-aastased kohandamiskulud moodustavad arengumaades hinnanguliselt 50–135 miljardit USA dollarit, kuid doonorriikide toetuse suurus jääb alla 500 miljoni USA dollari aastas; arvestades, et viimase aasta jooksul maksti üle kogu maailma finantsasutuste päästmiseks 18 triljonit USA dollarit, mis näitab teravat vastuolu;

¹ Nimetatud summa ületab kogu aastas antava ametliku arenguabi.

- I. arvestades, et suurem osa kliimamuutusega tegelemiseks lubatud rahast pärineb ametliku arenguabi eelarvetest, mille tõttu suunatakse ümber arenguabiks mõeldud vahendeid ning mis kujutab endast tõsist ohtu vaesuse vähendamisele ja aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele;
- J. arvestades, et kliimamuutuse tõttu on ohus 40% rahvusvahelistest vaesuse vähendamise otstarbel tehtud investeeringutest¹, mis omakorda ohustab arengukoostöö tõhusust ja jätkusuutlikust; arvestades, et kliimamuutuse ja arengukoostööga seotud algatuste parema koordineerimise, vastastikuse täiendavuse ja sidususe järele on selge vajadus;
- K. arvestades, et enamikus olemasolevatest kohandamisvahendite kanalitest ei kasutata osalemisel põhinevat lähenemisviisi, millega saaks edendada arengumaade isevastutust, ning vaid vähesed nendest on sellised, mida usaldavad täielikult nii doonor- kui ka abisaajariigid;
- L. arvestades, et riiklikud kohanemiskavad on kliimamuutusega kohanemiseks olulised isevastutust edendavad vahendid, kuid institutsioonide toetuse ja kavade rakendamiseks mõeldud ressursside puudumine võib kahjustada nende potentsiaali;
- M. arvestades, et praegune kohanemise rahastamine on väga killustatud ja halvasti koordineeritud nii rahvusvahelisel kui ka ELi tasandil, mis valmistab arengumaadele suuri raskusi erinevate mehhanismide kaudu rahastatavate meetmete rakendamisel,
1. tunneb heameelt asjaolu üle, et kohandamise võrdsustamisel leevendamisega on 2012. aasta järgse kliimamuutust käsitleva kokkuleppe üle toimuvatel läbirääkimistel saavutatud mõningane edasimineku; rõhutab, et tuleb luua tugevam seos kohandamise ja leevendamise üle toimuvate läbirääkimiste vahel;
 2. rõhutab, et 2012. aasta järgses kliimamuutust käsitlevas kokkuleppes tuleks võtta arvesse olemasolevaid arenguprotsesse nii rahvusvahelisel kui ka riiklikul tasandil; kutsub komisjoni ja ELi liikmesriike üles looma paremaid ühendusi kliimamuutuse ja aastatuhande arengueesmärkide vahel ning kaasama kliimamuutusega kohanemise aastatuhande arengueesmärkide saavutamise seotud projektidesse ja programmidesse ning kõikidesse vaesuse vähendamise seotud strateegiatesse;
 3. rõhutab, et kõik kohanemise rahalised vahendid peavad olema uued ning need peavad täiendama juba olemasolevaid ametliku arenguabiga seotud kohustusi (eesmärgiga saavutada 2015. aastaks 0,7% SKPst);
 4. kutsub rahvusvahelist üldsust üles suurendama oluliselt rahalist toetust kohanemiseks arengumaades ning uurima selleks kavandatud innovaatiliste rahastamismehhanismide võimalusi, nagu riiklikud heitemaksud, rahvusvahelised kaubandusmaksud, lennu- ja laevaliikluse heitemaksud ning heitkoguste kvootide oksjonimüük;

¹ Maailmapanga hinnang.

5. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama oluliselt ülemaailmse kliimamuutuste liidu eelarvet ning teeb ettepaneku, et üheks rahastamisallikaks võiks olla 25% ELi heitkogustega kauplemise süsteemi raames toimuvate enampakkumise eeldatud tuludest; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks, et ülemaailmse kliimamuutuste liidust saaks arengumaades kohanemise rahastamise teabevõrgustik, vältides nõnda uute kahepoolsete ELi algatuste loomist;
6. rõhutab, et kohandamise ja leevendamise rahastamine arengumaades peab olema küllaldane, prognoositav ja läbipaistev; juhib tähelepanu asjaolule, et doonorriigid peavad investeerima arengumaade abi vastuvõtmise suutlikkuse suurendamisse, et arengumaad oskaksid ressursse tõhusalt kasutada;
7. tuletab meelde, et ressursse tuleks jagada mitte kui soodsaid laene, vaid kui toetusi, kuna kliimamuutusega seotud rahastamine ei ole abi, vaid kompensatsioon, mida tööstusriigid võlgnevad vastavalt põhimõttele „saastaja maksab”;
8. on arvamusel, et kompensatsiooni- ja taastusmehhanism peab olema kavandatud 2012. aasta järgsesse kliimamuutust käsitlevasse kokkuleppesse, et nõuetekohaselt tegeleda arengumaades kliimamuutuse kahjulikest tagajärgedest tuleneva kaotuse ja kahjuga;
9. nõuab tungivalt, et rahvusvaheline üldsus seaks esmatähtsale kohale kliimaga seotud rahalised vahendid, mis on mõeldud kliimamuutuse suhtes kõige haavatavamatele arengumaadele ja eriti Aafrikale, kes on viimase nelja aasta jooksul saanud vähem kui 12% kogu kliimaga seotud rahalistest vahenditest, ning arengumaade hulka kuuluvatele väikestele saareriikidele;
10. juhib tähelepanu kohanemise vahendite isevastutuse olulisusele, näiteks võiks rahastamismehhanisme jälgida riiklikul tasandil (nt parlamendikomisjonid); peale selle kutsub rahvusvahelist üldsust üles eraldama järgneva viie aasta jooksul ligikaudu 2 miljardit USA dollarit riiklike kohanemiskavade projektidele;
11. rõhutab vajadust institutsionaalse vastutuse ning usalduse järele, mille jaoks tuleb kindlustada doonor- ja abisaajariikide võrdne esindatus kohanemise rahastamisega tegelevate institutsioonide juhtivates organites; kutsub rahvusvahelist üldsust üles suurendama rahavoogusid kohanemise fondi, mis on üks kõige demokraatlikumaid struktuure kohanemisega seotud otsuste tegemiseks;
12. on seisukohal, et keskkonnaga seotud põhjustel toimuva rände nõuetekohane planeerimine ja korraldamine on inimeste julgeoleku seisukohast eluoluline, ning kutsub rahvusvahelist üldsust üles tuvastama õiguslaseid lünki, mis eksisteerivad seoses keskkonnapõgenike kaitsmisega, ning nendega tegelema;
13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) sekretariaadile.